

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stryczyńska

w sprawie z odwołania W. S.
od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych i Administracji
o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 30
stycznia 2025 r.,
na skutek skarg kasacyjnych odwołującego się i organu rentowego od wyroku Sądu
Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 29 czerwca 2023 r., sygn. akt III AUa 294/22,

1. umarza postępowanie kasacyjne;

**2. zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rzecz W. S.
kwotę 240,00 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości
odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu tego
świadczenia za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
pозwanemu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Opolu, wyrokiem z 18 stycznia 2022 r. zmienił dwie decyzje Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 14 czerwca 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy W. S. prawo do emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej od 1 października 2017 r. w kwotach ustalonych z pominięciem art. 22a oraz art. 15c ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2022 r., poz. 1626, zwanej „ustawą zaopatrzeniową”) (pkt I), zasądził od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II) oraz wniosek W. S. o zasądzenie odsetek ustawowych za okres od 1 października 2017 r. do dnia wydania wyroku przekazał do rozpoznania organowi rentowemu (pkt III).

Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 29 czerwca 2023 r. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I i poprzedzającą go decyzję Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 14 czerwca 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej w ten sposób, że ustalił od 1 października 2017 r. wysokość emerytury W. S. przy pominięciu ograniczenia jej wysokości określonego w art. 15c ust. 3 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2022 r., poz. 1626), przewidującego obniżenie wysokości emerytury do miesięcznej kwoty przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz oddalił odwołania w pozostałej części (pkt I), zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądził od W. S. na rzecz strony pozwanej

kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie wywołanej odwołaniem od decyzji z 14 czerwca 2017 r. o ustaleniu wysokości policyjnej renty inwalidzkiej oraz zniósł wzajemnie koszty procesu w sprawie wywołanej odwołaniem od decyzji z 14 czerwca 2017 r. o ustaleniu wysokości emerytury policyjnej (pkt II), oddalił apelację w pozostałej części (pkt III), zasądził od W. S. na rzecz strony pozwanej kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w sprawie wywołanej odwołaniem od decyzji z 14 czerwca 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości policyjnej renty inwalidzkiej (pkt IV) i zniósł wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego w sprawie wywołanej odwołaniem od decyzji z 14 czerwca 2017 r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej (pkt V).

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wniosły obie strony. Organ rentowy zaskarżył wyrok w części tj. w pkt I i III i wniósł o jego uchylenie w pkt I i III oraz przekazanie sprawy w tym zakresie do rozpoznania Sądowi pierwszej instancji i pozostawienie temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego. Alternatywnie jeżeli Sąd Najwyższy uzna, że zaistniały ku temu przesłanki organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę w pkt I i III przez oddalenie w całości odwołania od decyzji organu z 14 czerwca 2017 r. i zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Skarżący organ w podstawach skargi kasacyjnej zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 15c ust. 3 oraz art. 13b ustawy zaopatrzeniowej, art. 178 ust. 1 w zw. z art. 188 i art. 64 ust. 1-3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 15c ust. 3 ustawy emerytalnej.

Odwołujący się W. S. w skardze kasacyjnej zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w części tj. pkt I, II, IV i V i wniósł o jego uchylenie w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie w zaskarżonej części apelacji organu rentowego i zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów postępowania w postępowaniu apelacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz zasądzenie od organu na rzecz skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie

w zaskarżonej części wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego oraz pozostawienie, na podstawie art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c., Sądowi Apelacyjnemu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skarżący w podstawach skargi kasacyjnej zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 15c ust. w zw. z art. 13b ust. 1 ustawy oraz art. 22a ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej, art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej w zw. z art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 14 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 17 Karty Praw Podstawowych i art. 1 Protokołu nr 1 i nr 4 do Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 52 ust. 1 Karty Praw Podstawowych i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

Skarżący zarzucił również naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. i art. 387¹ § 2¹ k.p.c.

Pełnomocnik W. S. złożył pismo przygotowawcze z 18 października 2024 r., załączając decyzję nr [...] Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18 lipca 2024 r., wydaną na skutek rozpoznania wniosku W. S. z 28 lutego 2024 r. o wyłączeniu stosowania wobec wnioskodawcy art. 15c, 22a i 24a ustawy zaopatrzeniowej. Zarządzeniem z 4 grudnia 2024 r. Sąd Najwyższy wyraził zgodę na złożenie pisma przygotowawczego przez pełnomocnika odwołującego się.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie kasacyjne podlegało umorzeniu.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją Nr [...], wydaną w sprawie W. S. na podstawie art. 8a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r., o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiad Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej,

Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. z 2023 r., poz. 1280 ze zm., dalej jako „ustawa zaopatrzeniowa”) po rozpatrzeniu jego wniosku z 28 lutego 2024r. postanowił wyłączyć stosowanie wobec wnioskodawcy art. 15c art. 22a i 24a tej ustawy zaopatrzeniowej. Podstawę prawną decyzji z 14 czerwca 2017 r. wydanych przez Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej, obniżających wysokość tych świadczeń od 1 października 2017 r., stanowiły przepisy art. 22a oraz art. 15c ustawy.

W uzasadnieniu tej decyzji wskazano, że na podstawie art. 8a ustawy zaopatrzeniowej minister właściwy do spraw wewnętrznych i administracji w drodze decyzji, w szczególnie uzasadnionych przypadkach może wyłączyć stosowanie art. 15c, art. 22a i art. 24a ustawy zaopatrzeniowej w stosunku do pełniących służbę, o której mowa w art. 13b tej ustawy, ze względu na krótkotrwałą służbę przed 31 lipca 1990 r. oraz rzetelne wykonywanie zadań i obowiązków po 12 września 1989 r., w szczególności z narażeniem zdrowia i życia. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zauważył nadto, że z dokumentacji przekazanej przez Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA wynika, że W. S. pełnił służbę w Policji do 30 kwietnia 2005 r., co oznacza, że Państwo Polskie, w czasie likwidacji i transformacji struktur formacji związanych ze zmianami ustrojowymi, uznało, że posiada on kwalifikacje moralne do pełnienia służby w demokratycznym państwie prawa. Jednocześnie uznał, że kryterium przynależności do określonej jednostki ujętej w art. 13b ustawy zaopatrzeniowej we wskazanych ramach czasowych, nie może być jedynym kryterium pozbawienia prawa do zaopatrzenia emerytalnego zwłaszcza wobec osób, które przeszły w 1990 r., proces weryfikacji i kontynuowały służbę w wolnej Polsce. Zastosowanie restrykcyjnych przepisów winno nastąpić, jeśli funkcjonariusz naruszał prawa i wolności innych osób zwłaszcza osób walczących o niepodległość i suwerenność Polski. W konkluzji Minister stwierdził, że W. S. jest świadczeniobiorcą Zakładu MSWiA posiadającym uprawnienie do emerytury i renty inwalidzkiej, a zatem, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie może być osobą „skazaną prawomocnym wyrokiem sądu za

przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych”.

Biorąc pod uwagę powyższe Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji stwierdził, że służby W. S. nie można ocenić negatywnie, dlatego uznał, że w sprawie wystąpił przewidziany w ustawie „szczególnie uzasadniony przypadek” dający możliwość skorzystania z uprawnień wynikających z art. 8a ustawy zaopatrzeniowej, skutkujący wyłączeniem stosowania względem niego art. 15c i art. 22a ustawy zaopatrzeniowej. Powyższe oznacza, że uchylenie podstawy prawnej decyzji, będących przedmiotem niniejszego postępowania, skutkuje zniweczeniem wynikających z nich skutków prawnych w zakresie ponownego ustalenia wysokości świadczeń emerytalno-rentowych.

Wydanie przez uprawniony organ decyzji w całości uwzględniającej żądanie wnioskodawcy, będącej przedmiotem skargi kasacyjnej, prowadzi do umorzenia postępowania kasacyjnego. Stosownie do art. 398²¹ k.p.c. jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji, zaś stosownie do art. 391 § 1 k.p.c. jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed sądem drugiej instancji, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Zgodnie z art. 355 k.p.c., sąd umarza postępowanie m.in. wówczas, gdy wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne. Zbędność wydania orzeczenia następuje także wówczas, gdy w inny sposób, poza postępowaniem sądowym, osiągnięto cel postępowania. W rozpoznawanej sprawie, w postępowaniu administracyjnym przed naczelnym organem władzy państwowej, jakim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych i administracji, a więc poza postępowaniem sądowym, zrealizowano cel, dla którego W. S. wniósł odwołania od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z 14 czerwca 2017 r.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie kasacyjne. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

r.g.